

„Spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna a zrównoważony rozwój.
Istota, znaczenie oraz zakres monitorowania”

Koncepcja zrównoważonych finansów lokalnych: dylematy teoretyczne i praktyka największych miast w Polsce

Marzanna Poniatowicz, Uniwersytet w Białymstoku

Agenda

1 Zrównoważony system finansów publicznych – konotacje teoretyczne

2 Miasta UMP jako strategiczny komponent gospodarki i systemu finansów publicznych w Polsce

Determinanty określające równowagę systemu finansów lokalnych

Zrównoważone finanse lokalne w praktyce dużych miast w Polsce

Wnioski

Nauka o finansach publicznych a ekonomia zrównoważonego rozwoju

- Koncepcja zrównoważonego rozwoju zakłada wykorzystanie synergii trzech aspektów: ekonomicznego, społecznego i ekologicznego.
- Baza kapitałowa społeczeństwa obejmuje pięć różnych typów kapitału: 1) **kapitał finansowy**, 2) kapitał produkcyjny, 3) kapitał naturalny, 4) kapitał ludzki, 5) kapitał społeczny.
- System finansów publicznych to komponent kapitału finansowego – koncepcja zrównoważonych finansów publicznych (*financial sustainability; financial sustainability of governmental policies*).

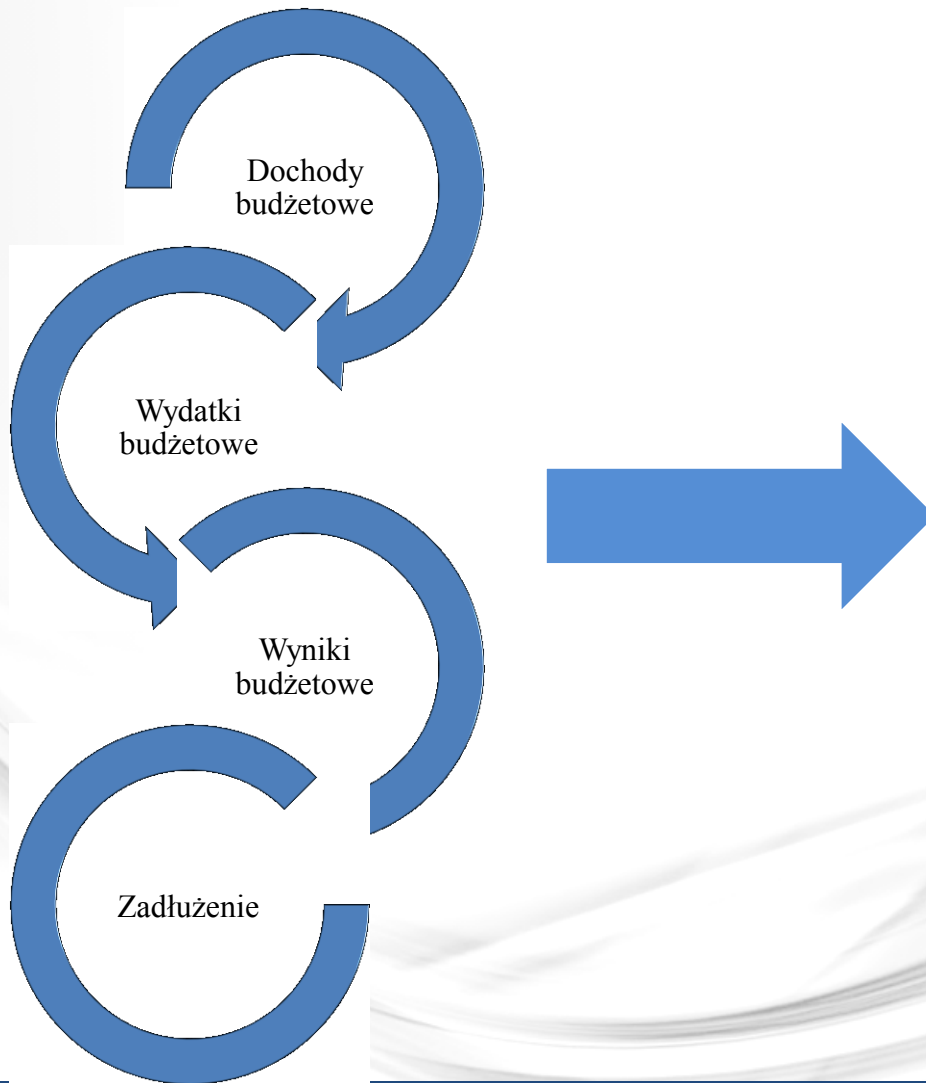
Zrównoważony system finansów publicznych, czyli jaki?

- ❑ **Stabilność sektora publicznego** – zdolność do świadczenia usług publicznych w chwili obecnej, bez uszczerbku dla możliwości ich świadczenia w przyszłości [CICA, 1997] [Bath, 2001] [Stavins, Wagner, 2003] [Navarro-Galera, Rodríguez-Bolívar, Alcaide-Muñoz, López-Subires, 2016].
- ❑ **Stabilność finansów publicznych:** równowaga budżetowa, stałość, pewność, przewidywalność, bezpieczeństwo finansowe, zdolność do regulowania zobowiązań i obsługi zadłużenia itp.
- ❑ **Długoterminowa równowaga jednostek sektora finansów publicznych** (*Long-term Sustainability of a Public Sector Entity's Finances*) powinna być rozpatrywana w trzech wymiarach: usługi publiczne (*public services*), dochody (*revenue*) i dług (*debt*) [International Federation of Accounts, 2015].
- ❑ **Stabilność finansowa JST** – zdolność JST do finansowania zadań własnych/zleconych oraz do regulowania zobowiązań finansowych z tym związanych.

Idea zrównoważonych finansów publicznych - przykładowe aspekty teoretyczne

- ❑ **Równowaga budżetowa** - ogólna/operacyjna (*general and operational government budget balance*; idea **zrównoważonej polityki budżetowej** (*sustainable budget policy*) [Schick, 2005]
- ❑ **Zrównoważony dług publiczny** (*sustainability of public debt*) [Neck, Sturm, 2008]
- ❑ **Pionowa i pozioma nierównowaga fiskalna** (*vertical & horizontal fiscal imbalance*) oraz koncepcja **wyrównywania fiskalnego** (*vertical & horizontal fiscal equalization*) [Buchanan, 1950] [Oates, 1972] [Blöchliger 2008] [Kańduła 2017]
- ❑ **Zrównoważony podatek i zrównoważony system podatkowy** (*sustainable tax & sustainable tax system*) [Cieślukowski, 2014]

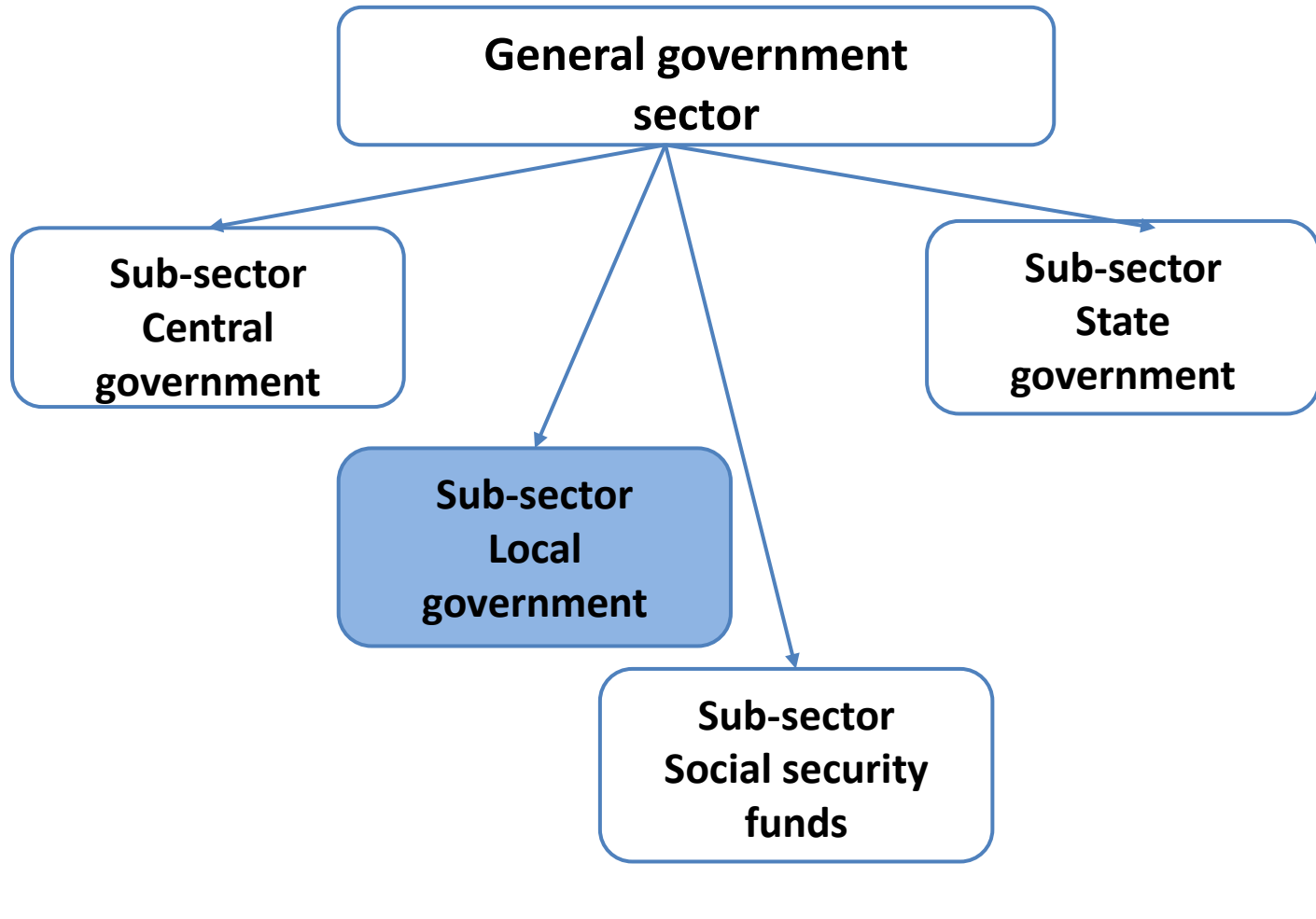
Kluczowe komponenty określające równowagę/stabilność finansową JST

Zdolność JST do:

- 1) realizowania i finansowania zadań publicznych (własnych i zleconych);
- 2) terminowego regulowania zobowiązań finansowych z tym związanych;
- 3) aktywności inwestycyjnej adekwatnej do potrzeb wspólnoty samorządowej;
- 4) absorpcji funduszy UE.

Finanse lokalne jako komponent sektora finansów publicznych

Źródło: Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 2010)

Dochody podsektora *local government* w państwach członkowskich UE-28 (2008–2016;% PKB)

Państwo	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgium	7,1	7,3	7,1	7,2	7,1	7,3	7,2	7,2	7,2
Bulgaria	6,7	7,4	7,2	6,6	6,8	8,3	8,9	9,5	7,0
Czech Republic	10,4	11,0	10,9	12,0	11,2	11,7	11,7	11,9	11,2
Denmark	31,9	35,2	35,7	35,7	35,9	35,8	35,5	35,2	35,2
Germany	7,6	7,7	7,5	7,7	7,6	7,8	7,7	7,9	8,1
Estonia	10,1	10,8	10,0	9,4	9,5	9,5	9,3	9,7	9,6
Ireland	6,6	6,1	5,4	4,6	4,2	3,6	3,0	2,5	2,4
Greece	3,6	4,1	3,5	3,3	3,6	4,0	3,7	3,7	3,8
Spain	6,0	6,5	6,4	6,0	6,2	6,5	6,6	6,5	6,4
France	10,7	11,6	11,4	11,4	11,5	11,5	11,6	11,4	11,2
Croatia	11,6	11,4	11,9	11,4	11,9	12,1	12,5	12,6	11,9
Italy	14,9	16,1	15,3	14,8	15,1	14,9	14,8	15,0	14,6
Cyprus	1,7	1,9	2,0	2,1	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5
Latvia	10,6	11,0	11,7	10,3	9,7	9,7	9,8	9,6	9,7
Lithuania	9,0	10,3	11,2	9,6	9,1	8,0	8,0	8,2	8,3
Luxembourg	5,5	5,6	5,4	5,4	5,5	5,3	5,1	4,9	5,2
Hungary	11,4	11,6	11,7	12,0	9,7	10,0	9,2	8,1	6,4
Malta	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
Netherlands	14,1	15,5	15,1	14,9	14,6	13,8	13,6	14,1	13,9
Austria	8,0	8,3	8,2	8,1	8,2	8,4	8,5	8,7	8,5
Poland	13,8	13,4	13,7	13,3	13,0	13,0	13,1	12,8	13,2
Portugal	6,5	6,7	6,6	6,7	6,7	6,8	6,3	6,4	6,1
Romania	8,7	9,1	9,4	9,7	9,1	9,3	9,5	10,5	9,2
Slovenia	8,4	9,3	9,6	9,4	9,6	9,6	9,7	9,3	8,5
Slovakia	6,1	6,6	6,4	6,6	6,5	6,6	6,6	7,6	7,1
Finland	19,6	21,7	22,2	22,0	22,3	23,1	23,1	22,3	22,0
Sweden	23,8	25,0	24,4	24,2	24,9	25,3	24,9	24,8	25,2
United Kingdom	12,2	13,0	13,0	12,2	12,3	11,2	11,0	10,7	10,1
UE-28	11,1	11,7	11,6	11,4	11,5	11,3	11,2	11,2	11,0

Wydatki podsektora *local government* w państwach członkowskich UE-28 (2008–2016;% PKB)

Państwo	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgium	6,8	7,4	7,2	7,3	7,6	7,5	7,4	7,2	7,0
Bulgaria	7,1	8,2	7,2	6,6	6,6	7,9	9,0	10,4	6,9
Czech Republic	10,5	11,6	11,3	12,3	11,3	11,4	11,5	11,4	10,2
Denmark	32,1	35,8	35,8	35,6	35,9	35,5	35,4	34,9	34,9
Germany	7,3	7,9	7,9	7,7	7,6	7,7	7,8	7,8	8,0
Estonia	10,8	11,2	9,8	9,3	9,7	9,9	9,3	9,5	9,4
Ireland	7,0	6,2	5,4	4,7	4,3	3,6	2,9	2,3	2,3
Greece	3,6	4,1	3,8	3,1	3,3	3,5	3,4	3,5	3,5
Spain	6,5	7,1	7,1	6,8	5,9	5,9	6,1	6,0	5,7
France	11,2	11,9	11,5	11,4	11,7	11,9	11,8	11,4	11,1
Croatia	11,6	12,1	11,7	11,5	11,8	12,1	12,6	12,5	11,9
Italy	15,1	16,5	15,7	14,9	14,9	15,0	14,7	14,6	14,3
Cyprus	1,7	1,9	2,0	2,1	1,8	1,5	1,6	1,6	1,5
Latvia	11,8	12,6	12,0	10,8	9,9	10,2	10,0	9,3	9,6
Lithuania	9,2	10,7	11,1	10,0	9,3	8,3	7,9	7,9	7,8
Luxembourg	5,0	5,7	5,3	5,1	5,0	5,0	4,8	4,5	4,9
Hungary	11,3	12,0	12,6	11,4	9,3	7,5	7,8	7,9	6,1
Malta	0,5	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5
Netherlands	14,8	16,4	16,2	15,5	15,1	14,2	13,9	14,3	13,8
Austria	8,1	8,8	8,7	8,3	8,3	8,5	8,6	8,7	8,6
Poland	14,0	14,5	15,0	14,0	13,3	13,1	13,3	12,8	12,9
Portugal	7,1	7,5	7,4	6,8	6,2	6,6	6,0	5,9	5,7
Romania	9,7	9,9	9,5	10,3	9,6	9,2	9,0	9,7	9,0
Slovenia	9,0	9,8	9,8	9,4	9,6	9,8	9,9	9,0	8,3
Slovakia	6,1	7,3	7,3	6,8	6,4	6,4	6,7	7,5	6,6
Finland	20,0	22,3	22,4	22,6	23,4	23,8	23,8	23,0	22,5
Sweden	23,9	25,2	24,3	24,5	25,1	25,3	25,3	25,0	25,5
United Kingdom	12,5	13,5	13,2	12,5	12,9	11,5	11,0	10,9	10,5
UE-28	11,3	12,1	11,9	11,6	11,6	11,4	11,3	11,1	10,9

Wyniki budżetowe podsektora *local government* w państwach UE-28 (2008–2014;% PKB)

Państwo	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgium	0,2	0,0	-0,1	-0,2	-0,5	-0,2	-0,2	0,1	0,2
Bulgaria	-0,4	-0,8	0,0	0,0	0,2	0,4	0,0	-0,9	0,1
Czech Republic	-0,1	-0,6	-0,4	-0,3	-0,1	0,3	0,2	0,6	0,9
Denmark	-0,2	-0,5	-0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,4
Germany	0,3	-0,2	-0,3	0,0	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,1
Estonia	-0,6	-0,5	0,2	0,1	-0,2	-0,5	0,0	0,3	0,2
Ireland	-0,4	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,2	0,1
Greece	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Spain	-0,5	-0,5	-0,7	-0,8	0,3	0,6	0,5	0,5	0,6
France	-0,5	-0,3	-0,1	0,0	-0,2	-0,4	-0,2	0,0	0,1
Croatia	-0,1	-0,7	0,1	-0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,0
Italy	-0,2	-0,4	-0,4	-0,2	0,2	-0,1	0,1	0,3	0,3
Cyprus	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Latvia	-1,2	-1,7	-0,3	-0,5	-0,2	-0,4	-0,2	0,3	0,1
Lithuania	-0,2	-0,4	0,1	-0,4	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,5
Luxembourg	0,5	-0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3
Hungary	0,1	-0,4	-0,9	0,6	0,5	2,5	1,4	0,2	0,4
Malta	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Netherlands	-0,7	-0,8	-1,1	-0,7	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2	0,1
Austria	-0,1	-0,4	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1
Poland	-0,2	-1,1	-1,2	-0,7	-0,3	-0,2	-0,2	0,0	0,2
Portugal	-0,6	-0,8	-0,9	-0,1	0,5	0,2	0,4	0,5	0,4
Romania	-1,0	-0,7	-0,1	-0,6	-0,5	0,1	0,5	0,7	0,2
Slovenia	-0,7	-0,5	-0,3	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,3	0,2
Slovakia	-0,1	-0,7	-0,9	-0,1	0,1	0,2	-0,1	0,2	0,6
Finland	-0,4	-0,6	-0,2	-0,5	-1,1	-0,7	-0,8	-0,6	-0,5
Sweden	-0,1	-0,2	0,2	-0,3	-0,2	-0,1	-0,4	-0,2	-0,3
United Kingdom	-0,4	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	-0,3	-0,1	-0,2	-0,4
UE-28	-0,2	-0,4	-0,4	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,1

Zadłużenie podsektora *local government* w państwach członkowskich UE-28 (2008–2016; % PKB)

Państwo	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgium	5,0	4,9	5,2	5,5	5,7	5,9	6,1	5,8	5,6
Bulgaria	:	:	:	:	:	1,1	1,2	1,4	1,2
Czech Republic	:	:	:	:	:	2,8	2,7	2,4	1,9
Denmark	:	:	:	:	:	7,2	7,2	7,3	7,2
Germany	:	:	:	:	:	5,4	5,2	5,0	4,9
Estonia	:	:	:	3,2	3,2	3,6	3,8	3,6	3,4
Ireland	:	:	:	:	:	2,7	2,6	1,7	1,6
Greece	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	0,8
Spain	2,8	3,2	3,3	3,4	4,2	4,1	3,7	3,3	2,9
France	:	:	:	:	:	8,7	8,8	9,0	8,9
Croatia	:	:	:	:	:	1,6	1,7	1,6	1,5
Italy	7,9	8,4	8,3	8,1	8,1	8,6	8,7	8,3	7,9
Cyprus	:	:	:	:	:	1,6	1,6	1,5	1,4
Latvia	:	:	:	:	:	6,0	6,0	6,0	5,7
Lithuania	1,2	1,6	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	1,9	1,7
Luxembourg	2,3	2,4	2,4	2,3	2,3	2,1	2,1	2,1	1,9
Hungary	3,8	4,1	4,6	4,3	3,7	1,5	0,1	0,2	0,2
Malta	:	:	:	:	:	0,1	0,0	0,0	0,0
Netherlands	7,3	7,9	8,3	8,6	8,8	8,8	8,5	8,3	8,1
Austria	:	:	:	:	:	3,9	4,0	4,1	4,2
Poland	2,3	3,0	3,8	4,2	4,2	4,3	4,3	4,2	4,0
Portugal	4,7	5,4	5,9	6,2	6,2	6,3	6,4	6,1	5,7
Romania	1,8	2,3	2,4	2,5	2,6	2,5	2,5	2,5	2,2
Slovenia	0,9	1,4	1,7	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	1,9
Slovakia	:	:	:	:	:	2,2	2,2	2,4	2,2
Finland	:	:	:	:	:	8,0	8,6	9,0	9,1
Sweden	:	:	:	:	:	8,7	9,4	10,1	10,0
United Kingdom	4,4	4,4	4,5	4,5	5,0	4,9	4,8	4,7	4,7
UE-28	:	:	:	:	:	6,1	6,1	5,9	5,7

: brak danych

Podsektor *local government* w Polsce w świetle porównań międzynarodowych – wnioski

1

- ▶ Dochody podsektora samorządowego w Polsce w relacji do PKB są nieznacznie wyższe od średniej w UE-28, natomiast znacząco wyższe od średniej w grupie państw członkowskich w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

2

- ▶ Polski samorząd terytorialny odznacza się wyższym od przeciętnego w UE zakresem nierównowagi fiskalnej (lata 2009 – 2011: Polska w grupie państw UE-28 o najwyższym poziomie deficytu podsektora LG w relacji do PKB; lata 2012-2014: znaczne ograniczenie zakresu nierównowagi fiskalnej podsektora LG w Polsce; 2016 – dodatni wynik budżetowy podsektora LG w Polsce).

3

- ▶ Poziom zadłużenia podsektora LG w Polsce w relacji do PKB jest znacznie niższy od średniej UE-28, natomiast należy do najwyższych w grupie państw członkowskich w regionie Europy Środkowo-Wschodniej (bardziej zadłużony jest tylko łotewski samorząd terytorialny).

12 miast – członków UMP

1. Białystok,
2. Bydgoszcz,
3. Gdańsk,
4. Katowice,
5. Kraków,
6. Lublin,
7. Łódź,
8. Poznań,
9. Rzeszów,
10. Szczecin,
11. m. st. Warszawa,
12. Wrocław.

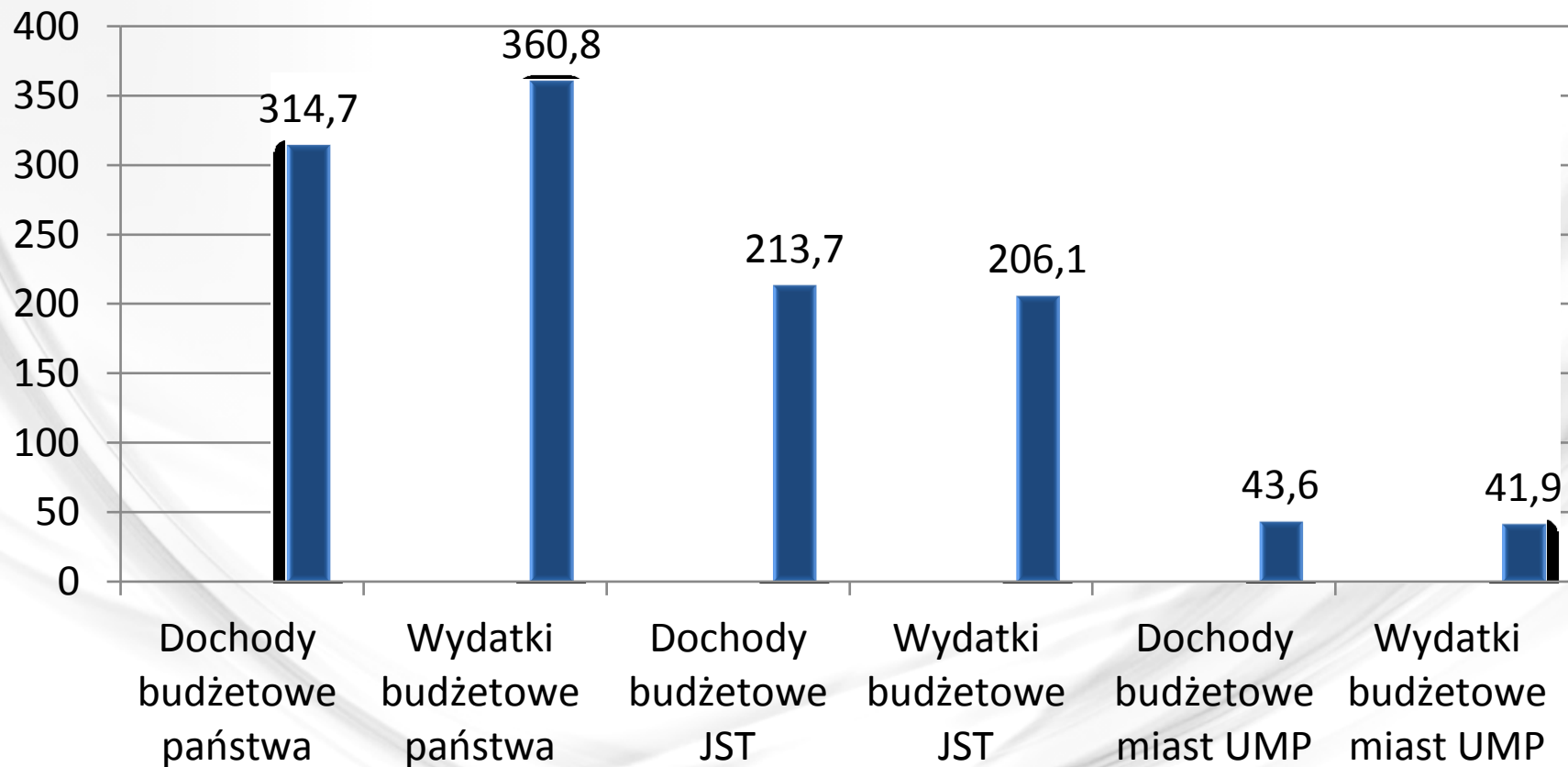
Miasta UMP jako strategiczny komponent gospodarki i finansów publicznych w Polsce

1. Gospodarka światowa się metropolizuje i w globalnej gospodarce opartej na wiedzy to metropolie stanowią o potencjale rozwojowym danego kraju.
2. Metropolie odgrywają szczególną rolę w polskiej gospodarce - mieszka w nich blisko 20% ludności Polski i wytwarza się w nich ponad 42% krajowego PKB.
3. Łączne dochody budżetowe tych jednostek to blisko 44 mld, tj. ok. 22% dochodów budżetowych JST w Polsce, natomiast ich wydatki budżetowe to ok. 42 mld, tj. ok. 21% dochodów JST ogółem (2016 r.).

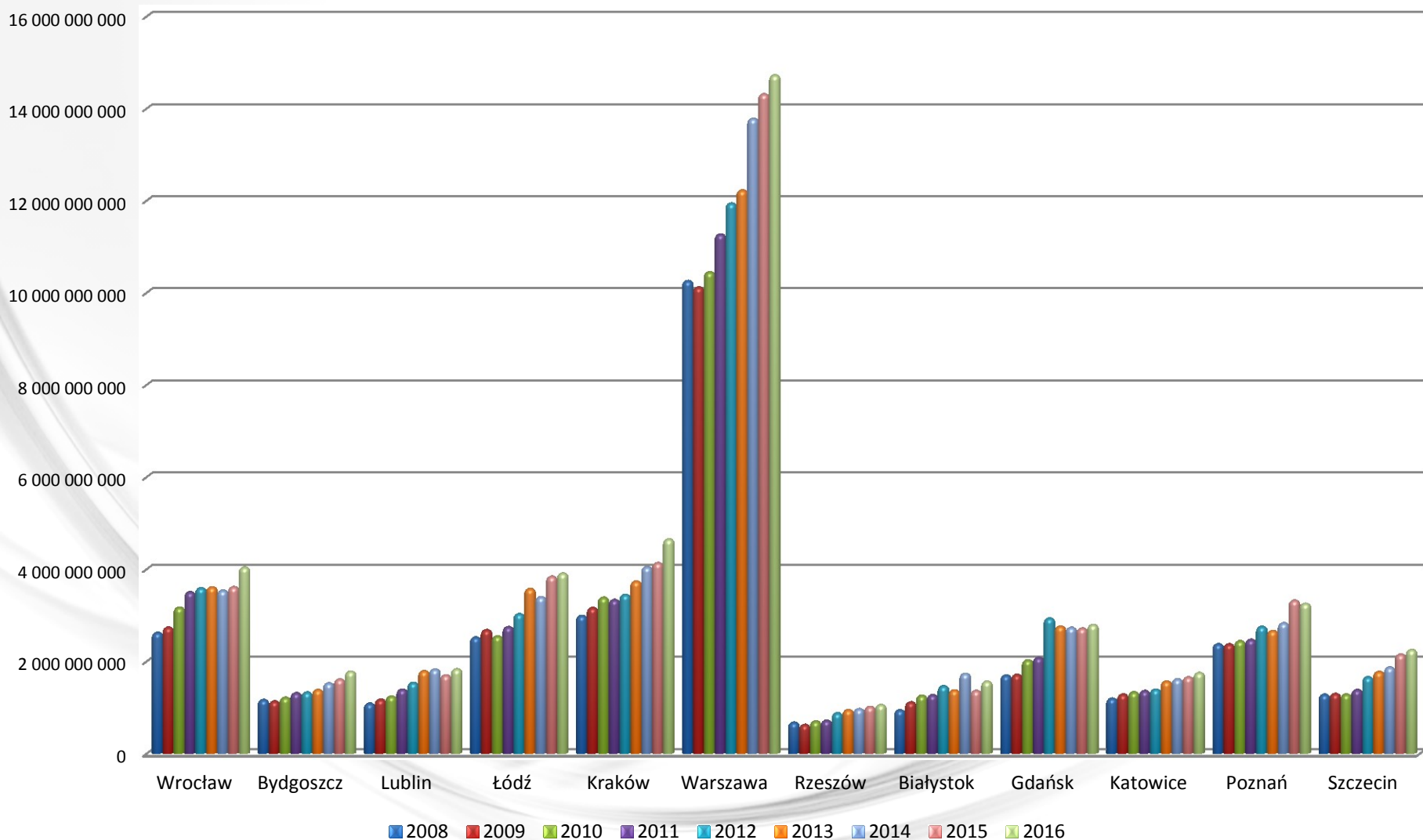
Miasta UMP jako strategiczny komponent gospodarki i finansów publicznych w Polsce c.d.

3. Metropolie są najaktywniejszymi inwestorami w sektorze publicznym, a w konsekwencji występuje w nich kumulacja znacznej części długu samorządowego (2016 r. - ok. 21 mld).
4. W jednostkach tych koncentrują się podstawowe skutki dekoniunktury gospodarczej - ich dochody budżetowe wykazują większe powiązanie (niż w przypadku małych JST) z fazą cyklu koniunkturalnego.

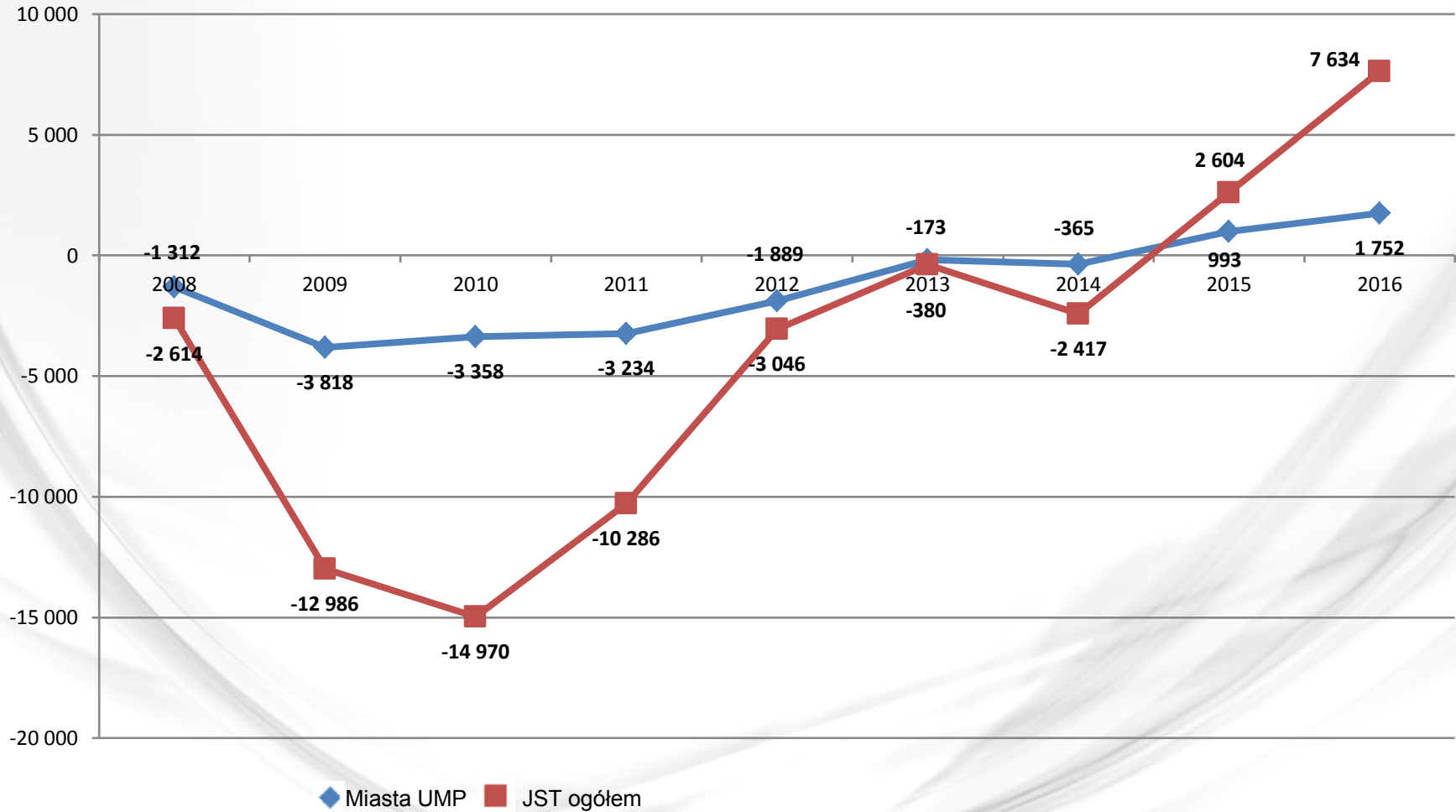
Dochody i wydatki ogółem miast UMP na tle dochodów innych komponentów systemu finansów publicznych (2016 r.; mld zł)

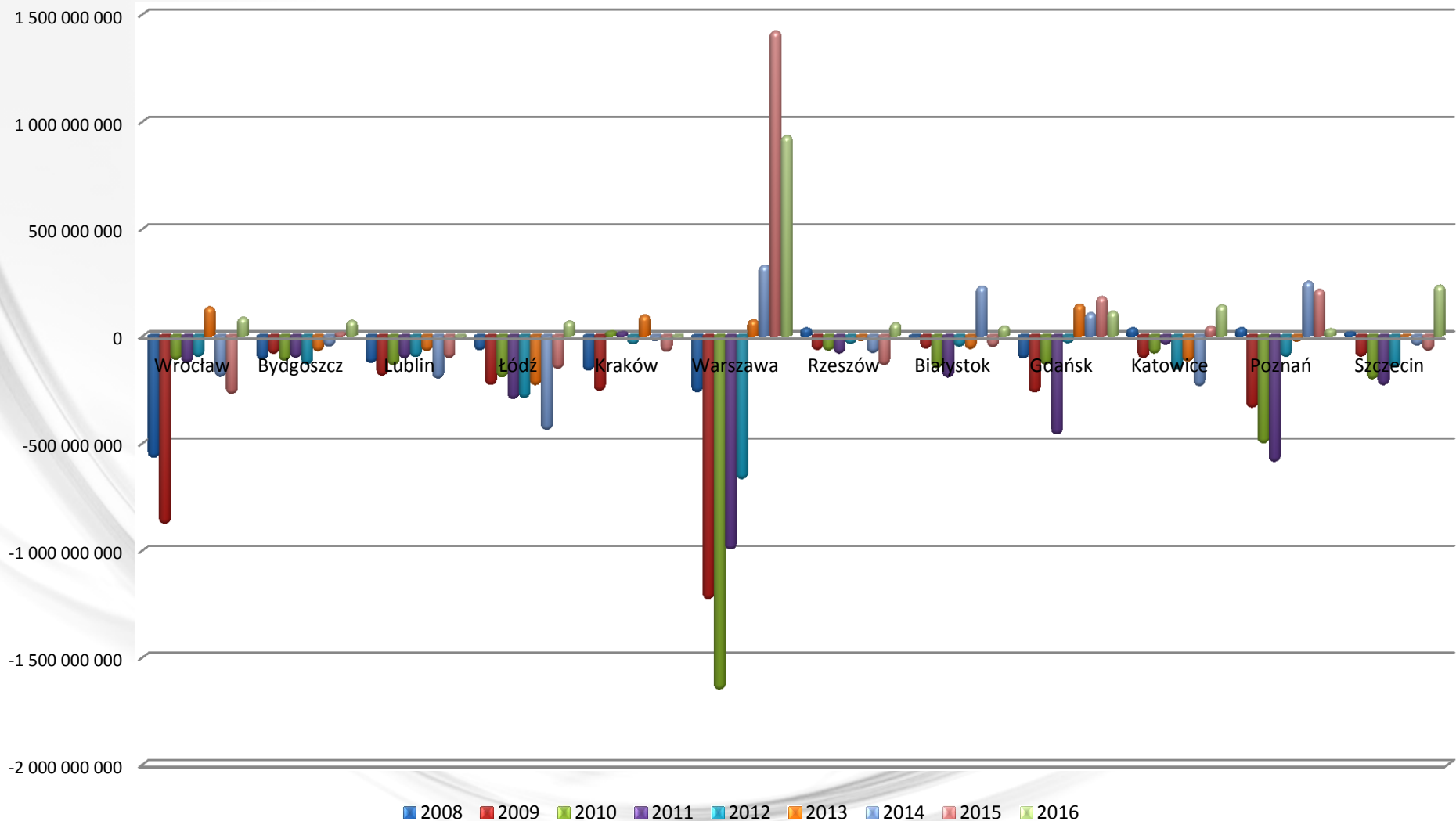
Dochody budżetowe miast UMP (2008–2016; zł)

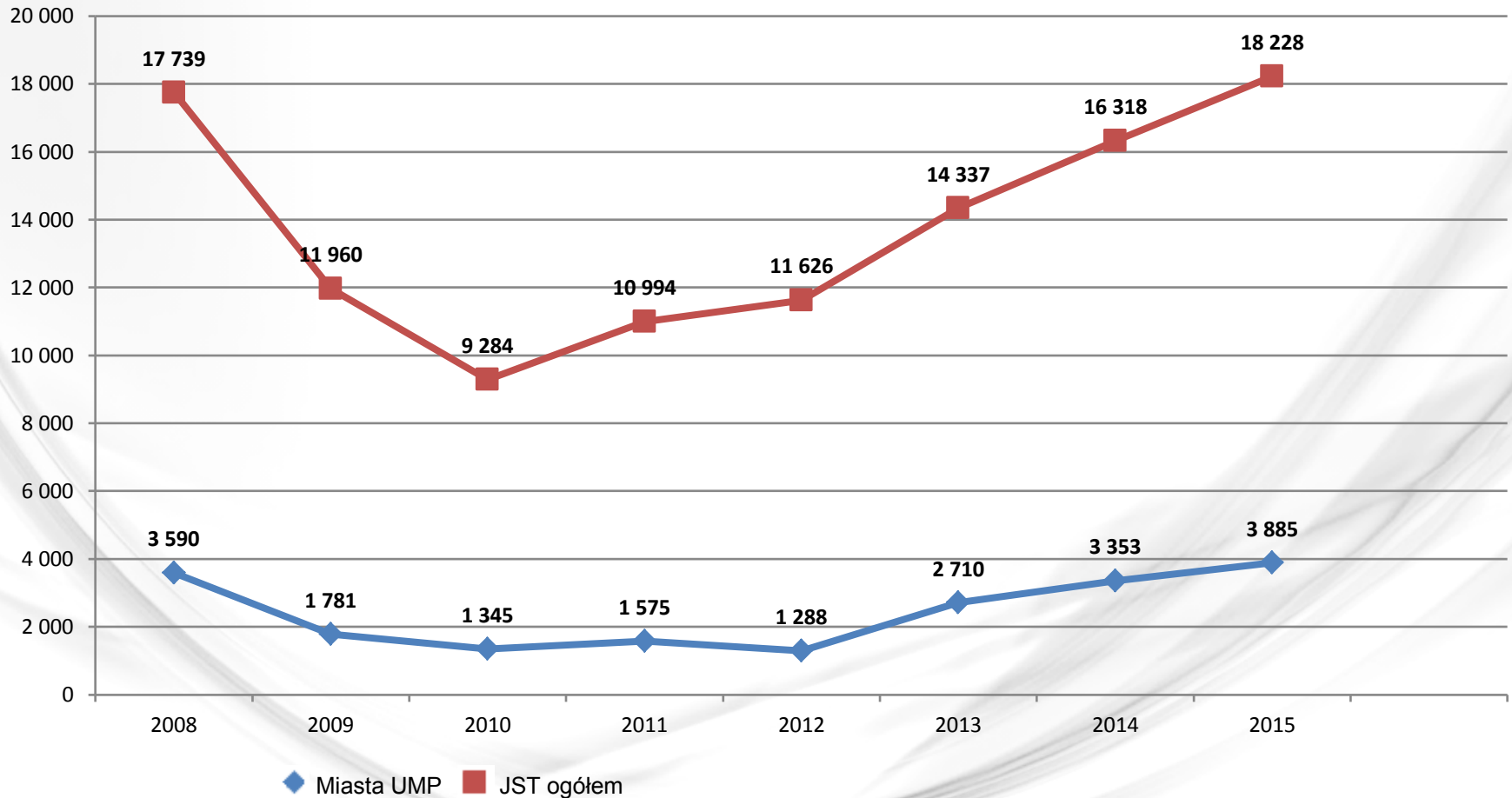
Ogólne wyniki budżetów miast UMP na tle wyników budżetów JST ogółem (2008-2016; w mln zł)

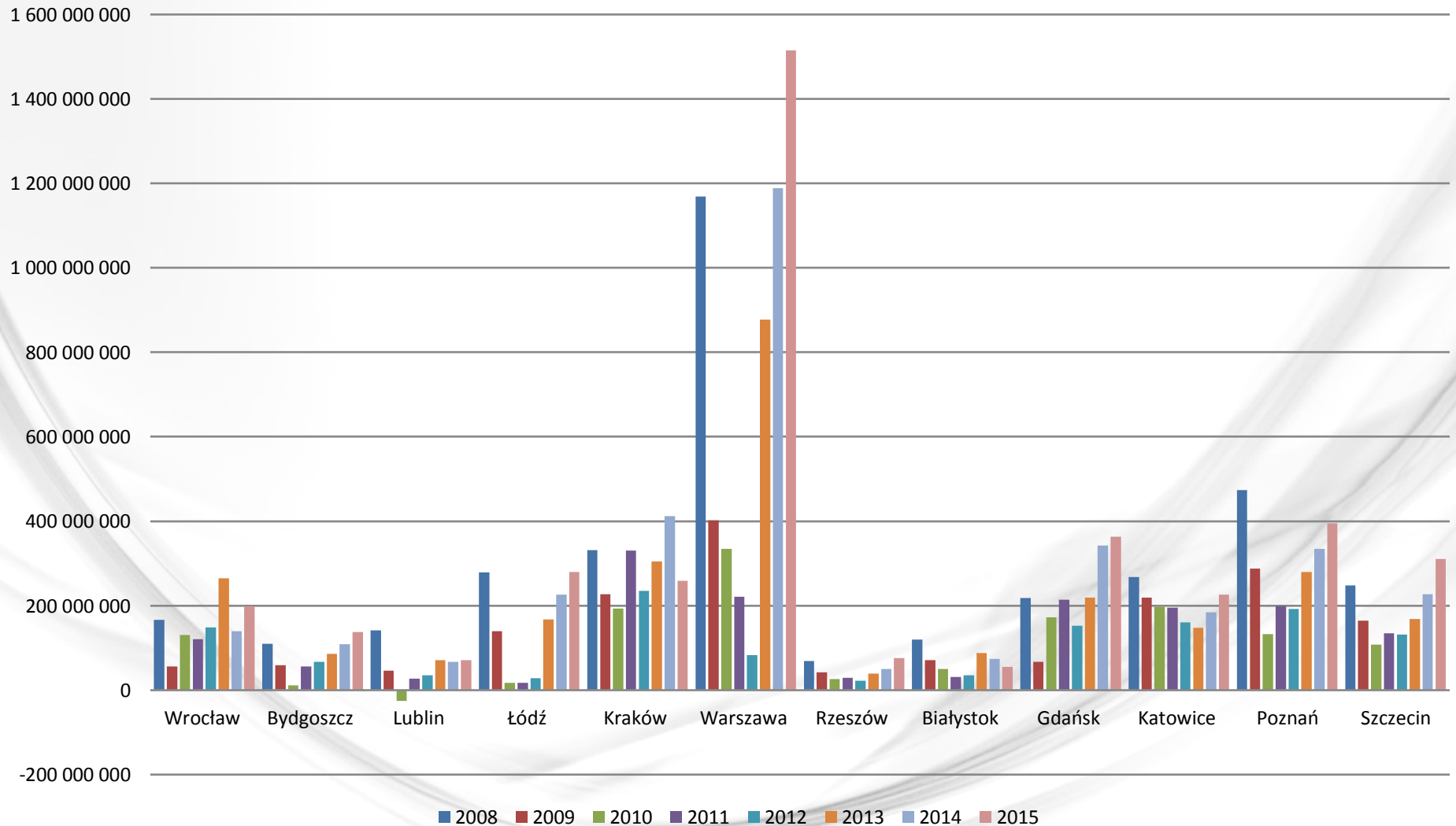
Ogólne wyniki budżetowe miast UMP (2008-2016; w zł)

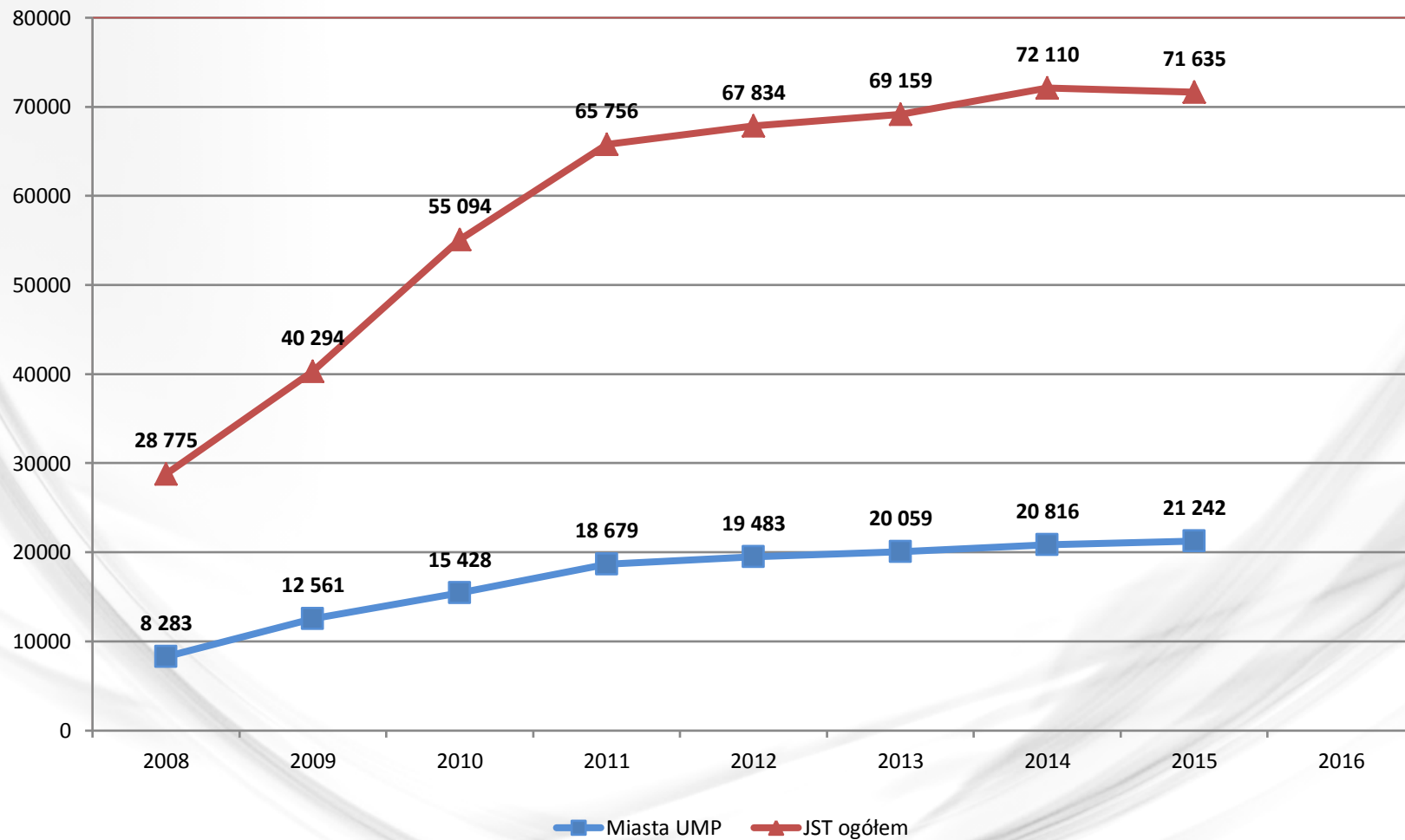
Wyniki operacyjne miast UMP na tle wyników operacyjnych JST (2008-2015; w mln zł)

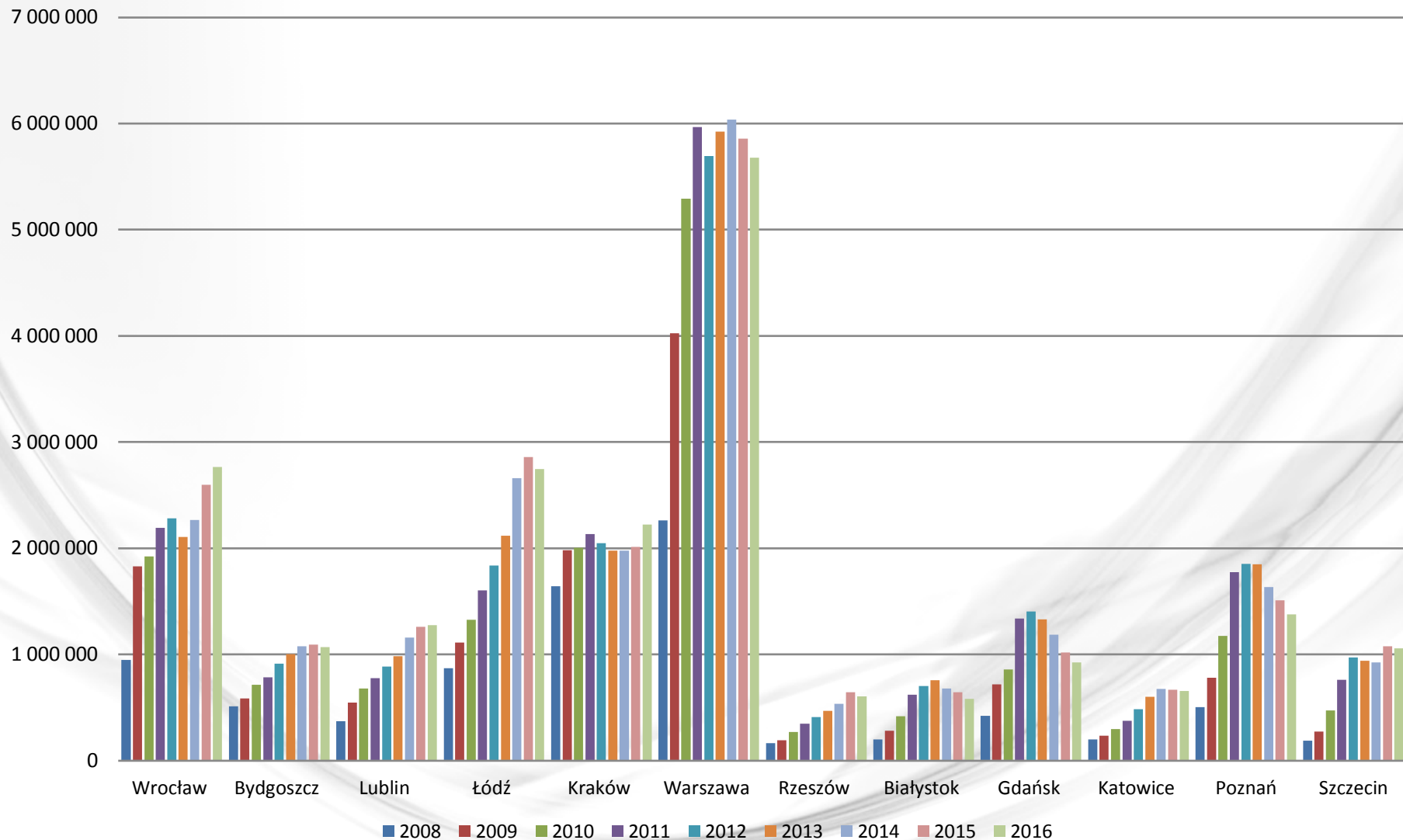
Operacyjne wyniki budżetowe miast UMP (2008-2015; w zł)

Zobowiązania miast UMP na tle zobowiązań JST ogółem (2008-2016; w mln zł)

Zobowiązania miast UMP (2008-2016; w tys. zł)

Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem miast UMP - łącznie z zobowiązaniami na projekty UE (2008-2016)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wrocław	36,1%	66,9%	60,7%	62,6%	63,5%	58,3%	64,1%	71,9%	68,4%
Bydgoszcz	44,0%	51,6%	58,8%	59,7%	68,7%	72,4%	70,6%	67,6%	60,0%
Lublin	34,0%	46,7%	54,6%	55,9%	57,7%	55,0%	63,4%	74,1%	69,6%
Łódź	34,5%	41,4%	52,1%	58,3%	60,6%	59,3%	78,3%	74,4%	70,3%
Kraków	54,9%	62,7%	59,2%	64,0%	59,4%	52,9%	48,9%	48,7%	47,8%
Warszawa	22,0%	39,8%	50,7%	52,9%	47,7%	48,5%	43,8%	40,9%	38,6%
Rzeszów	24,1%	30,8%	38,4%	48,3%	46,7%	49,4%	55,3%	63,6%	57,3%
Białystok	21,4%	25,1%	33,3%	48,9%	47,9%	55,1%	39,2%	47,2%	37,1%
Gdańsk	24,9%	42,0%	42,3%	64,2%	47,9%	48,2%	43,4%	37,5%	33,1%
Katowice	16,8%	18,4%	22,2%	27,6%	34,8%	38,3%	41,7%	40,3%	37,4%
Poznań	21,2%	32,9%	48,1%	71,8%	67,3%	69,4%	57,8%	45,4%	42,3%
Szczecin	14,6%	21,2%	36,9%	55,1%	58,5%	53,0%	49,4%	50,0%	47,0%

Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem miast UMP – bez zobowiązań na projekty UE (2008-2016)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wrocław	35,4%	58,0%	51,3%	57,9%	57,7%	54,1%	:	:	:
Bydgoszcz	41,2%	48,7%	56,7%	53,8%	57,1%	59,0%	:	:	:
Lublin	29,6%	43,1%	46,5%	46,4%	46,3%	41,0%	:	:	:
Łódź	34,5%	41,4%	52,1%	58,3%	57,6%	56,9%	:	:	:
Kraków	54,9%	59,2%	55,4%	59,8%	56,2%	49,3%	:	:	:
Warszawa	15,6%	39,7%	49,7%	50,5%	45,5%	17,9%	:	:	:
Rzeszów	23,7%	30,8%	38,4%	48,3%	46,7%	49,4%	:	:	:
Białystok	21,2%	25,0%	33,3%	48,9%	47,9%	55,1%	:	:	:
Gdańsk	24,2%	42,0%	42,3%	54,2%	47,9%	44,4%	:	:	:
Katowice	16,2%	18,2%	22,2%	27,6%	32,0%	32,2%	:	:	:
Poznań	21,2%	32,9%	44,9%	58,2%	56,1%	56,9%	:	:	:
Szczecin	14,4%	21,2%	36,9%	46,9%	45,9%	38,5%	:	:	:

: brak danych

Wskaźniki obciążenia dochodów ogółem miast UMP wydatkami na obsługę zadłużenia (2008-2016)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wrocław	4,4%	7,2%	13,8%	11,0%	9,0%	9,0%	8,8%	:	:
Bydgoszcz	5,4%	6,2%	5,1%	4,9%	3,6%	8,2%	4,7%	:	:
Lublin	6,1%	4,8%	6,3%	7,4%	9,1%	7,2%	7,6%	:	:
Łódź	6,0%	6,1%	8,6%	14,9%	15,1%	7,0%	6,9%	:	:
Kraków	9,0%	12,4%	11,6%	14,9%	15,8%	11,4%	7,7%	:	:
Warszawa	5,7%	3,4%	4,1%	4,7%	4,7%	4,9%	8,2%	:	:
Rzeszów	5,0%	5,4%	5,2%	5,6%	8,2%	5,0%	4,9%	:	:
Białystok	6,2%	7,2%	9,1%	7,4%	14,1%	7,5%	6,0%	:	:
Gdańsk	6,3%	3,6%	12,2%	14,2%	5,4%	8,3%	6,6%	:	:
Katowice	1,5%	1,7%	1,2%	1,3%	2,0%	1,8%	1,8%	:	:
Poznań	7,0%	5,4%	7,5%	9,4%	9,6%	15,1%	9,6%	:	:
Szczecin	4,5%	3,6%	2,9%	4,2%	3,7%	3,6%	2,4%	:	:

: brak danych

Wnioski

Podstawowe atrybuty zrównoważonych finansów lokalnych to:

- ❑ oparcie na stabilnych i wydajnych źródłach dochodów budżetowych - kluczowe znaczenie w tym aspekcie mają dochody własne i poziom lokalnego władztwa podatkowego JST (sfera decyzyjna w znikomym stopniu zależna od JST; decyduje o tym władza centralna);
- ❑ możliwość ciągłego, stabilnego realizowania lokalnych zadań publicznych (własnych i zleconych przez administrację centralną); odpowiednia ilość i jakość dostarczanych dóbr publicznych;
- ❑ respektowanie zasady równoważenia budżetu lokalnego w części operacyjnej (bieżącej);
- ❑ zrównoważona polityka zadłużenia pozwalająca na zachowanie zdolności do świadczenia usług publicznych w chwili obecnej, bez uszczerbku dla możliwości ich świadczenia w przyszłości (efektywna lokalna polityka zadłużeniowa, przestrzeganie formalno-prawnych limitów długu - IWZ, bezpieczeństwo finansowe, zachowanie zdolności do regulowania zobowiązań i obsługi zadłużenia).

dr hab. Marzanna Poniatowicz, prof. UwB
Uniwersytet w Białymstoku
Wydział Ekonomii i Zarządzania
Zakład Ekonomiki i Finansów
Samorządu Terytorialnego

✉ m.poniatowicz@uwb.edu.pl

Web: weiz.uwb.edu.pl

Dziękuję